

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 22 maja 2025 r.
Znak sprawy: DBD.pp.058.7.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 9721 w sprawie skutków występujących niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, w szczególności ryzyka suszy w sezonie wegetacyjnym 2025 r.

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z interpelacją nr 9721 Posła Pana Rafała Romanowskiego w sprawie skutków występujących niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, w szczególności ryzyka suszy w sezonie wegetacyjnym 2025 r. uprzejmie informuję, co następuje.

1. Zgodnie z art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz.U. z 2025 r. poz. 251) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi ogłasza, w drodze obwieszczenia, w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rolnictwa, w okresie od dnia 21 maja do dnia 20 października, w terminie do 10 dni po zakończeniu sześciodekadowego okresu, wskaźniki klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb, z podziałem na województwa, na podstawie danych przekazanych przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy. Dane z klimatycznego bilansu wodnego wyznaczają obszar suszy, gdyż suszę oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 21 marca do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb.

2. Zgodnie z definicją suszy zawartą w przepisach o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich suszę oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 21 marca do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb.

Uwzględniając powyższe kampania Susza 2025 r. nie została jeszcze rozpoczęta.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.) wniosek o oszacowanie szkód powstałych w wyniku suszy może złożyć każdy producent rolny, który złożył wniosek o przyznanie płatności w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w roku, w którym wystąpiła susza i posiada Profil Zaufany do dnia 15 października roku wystąpienia suszy.

Decyzja o ewentualnym uruchomieniu dodatkowej pomocy w formie dotacji będzie mogła zostać podjęta po oszacowaniu tegorocznych szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

3. Wsparcie dla gospodarstw rolnych - na inwestycje związane z nawadnianiem upraw oraz dla spółek wodnych - na przebudowę urządzeń melioracji wodnych było realizowane ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014 - 2020). Nabory wniosków o przyznanie pomocy ze środków PROW 2014-2020 nie będą już uruchamiane, a operacje, które zostały zakontraktowane, muszą zostać zakończone do 30 czerwca 2025 r.

W ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) nie przewidziano kontynuacji wsparcia na inwestycje związane z nawadnianiem upraw, niemniej zostały zaplanowane działania związane z gospodarką wodną oraz adaptacją do zmian klimatu.

W ramach interwencji I.10.4 Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu, można uzyskać dofinansowanie na inwestycje mające na celu ograniczenie presji rolnictwa na środowisko naturalne, w tym m.in. ograniczenie zużycia środków ochrony roślin lub nawozów, ograniczenie emisji zanieczyszczeń, zwiększenie

bioróżnorodności gleby, poprawę gospodarowania wodą oraz adaptację do zmian klimatu.

O dofinansowanie może ubiegać się rolnik lub grupa rolników, z tym że inwestycje dotyczące poprawy gospodarowania wodą mogą być realizowane wyłącznie indywidualnie. Rolnik może ubiegać się o wsparcie na inwestycje dotyczące:

- magazynowania wody opadowej w gospodarstwach rolnych tj. zakupu zamkniętych zbiorników na deszczówkę oraz instalacji do pozyskiwania i zagospodarowania wody deszczowej,
- instalacji do powtórnego obiegu wody lub oszczędnego gospodarowania wodą,
- systemów do ponownego wykorzystania, filtrowania lub uzdatniania wody.

Ponadto w ramach tej interwencji mogą zostać dofinansowane:

- wodopoje dla zwierząt (z wyłączeniem bydła i świń),
- instalacje poprawiające wentylację lub obniżające temperaturę w budynkach inwentarskich (z wyłączeniem bydła i świń),
- siatki przeciwgradowe,
- systemy wspomagania decyzji.

Maksymalna wysokość pomocy na jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo w okresie realizacji PS WPR wynosi 200 tys. zł.

Poziom dofinansowania wynosi: do 80% kosztów kwalifikowalnych operacji (grupa rolników tzn. co najmniej trzech rolników) albo - do 65% kosztów kwalifikowalnych (rolnik).

Pierwszy nabór wniosków na tę interwencję przeprowadzono w terminie od 23 października do 20 listopada 2024 r. Interwencja ta cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. W ramach naboru złożono 28 956 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 5 867 mln zł.

Z uwagi na fakt, że zapotrzebowanie na środki, wynikające ze złożonych wniosków o przyznanie pomocy, zdecydowanie przewyższa dostępną alokację dla interwencji I.10.4, nie są planowane kolejne nabory dla niniejszej interwencji. Obecnie trwa rozpatrywanie przez ARiMR złożonych wniosków w naborze z 2024 r.

4. Zgodnie z art. 10c ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz.U. z 2025 r. poz. 251) producenci rolni,

którzy uzyskali płatności bezpośrednie mają obowiązek ubezpieczenia co najmniej 50 % powierzchni upraw zbóż, w tym gryki i kukurydzy, upraw rzepaku, rzepiku, słonecznika, facelii, gorczycy, lnu, konopi włóknistych, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych, bobowatych grubonasiennych, w tym soi, upraw bobowatych drobnonasiennych lub roślin zielarskich, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez powódź, **suszę**, grad, ujemne skutki przezimowania lub przymrozki wiosenne.

5. Zasady działania komisji powoływanych ds. szacowania klęsk żywiołowych regulują przepisy ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Aktualnie obowiązujące przepisy prawa nie przewidują finansowania ze środków budżetowych kosztów pracy komisji szacujących szkody powstałe w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

Brak jest również zaplanowanych środków finansowych na ten cel w budżecie państwa.

Mając na względzie sytuację powtarzającej się suszy i duże obciążenie komisji powołanych przez wojewodę, które w krótkim czasie nie tylko musiały oszacować powstałe szkody, ale również sporządzić protokół oraz koszty ponoszone w związku z szacowaniem szkód przez komisji przede wszystkim powstałych w wyniku suszy rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 1009) wprowadzono przepisy, zgodnie z którymi szkody powstałe w wyniku suszy w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich są szacowane za pośrednictwem aplikacji publicznej.

6. Klimatyczny bilans wodny (KBW) jest różnicą pomiędzy zasilaniem opadowym, czyli wysokością opadów, a parowaniem terenowym, które może być wyznaczane na podstawie pomiarów lub za pomocą formuł empirycznych. Do oceny zagrożenia suszą został utworzony system monitoringu skutków suszy rolniczej uwzględniający

klimatyczny bilans wodny i zmienność przestrzenną warunków glebowych. System zawiera aplikacje komputerowe integrujące dane meteorologiczne potrzebne do obliczenia klimatycznego bilansu wodnego oraz dane z cyfrowej mapy glebowo-rolniczej obrazującej przestrzenne zróżnicowanie retencji wodnej różnych kategorii agronomicznych gleb. Od 2020 r. wdrożono do systemu teledetekcję radarową sieci POLRAD (naziemne urządzenia teledetekcyjne), z której dane wykorzystywane są w konstrukcji map klimatycznego bilansu wodnego. Jest to bardzo ważne z uwagi na istotny element, jaki stanowi opad atmosferyczny w klimatycznym bilansie wodnym, który w bardzo dużym stopniu decyduje o wielkości suszy rolniczej. Produkt tego systemu obejmuje również weryfikację i uzupełnienia danych na podstawie informacji dostarczanych przez satelity oraz naziemne stacje meteorologiczne. Uzyskanie takich informacji generowanych przez meteorologiczne radary naziemne pozwala na znaczne uszczegółowienie pola opadów dla całego kraju.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów